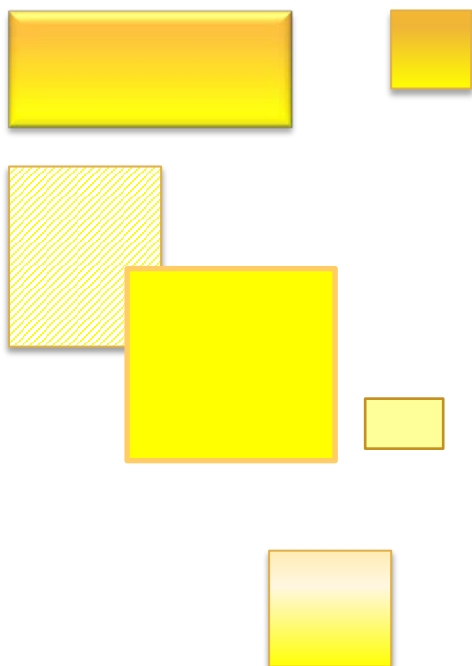

Orzeczenia ustalające procentowy uszczerbek na zdrowiu wydane w 2018 roku

DEPARTAMENT STATYSTYKI I PROGNOZ AKTUARIALNYCH

Warszawa 2019

ZAKŁAD
UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH

Opracowała: Agnieszka Sikora

Wydział Badań Statystycznych

Akceptowała: Hanna Zalewska

Dyrektor Departamentu Statystyki i Prognoz Aktuariatnych

www.zus.pl

www.psz.zus.pl

SPIS TREŚCI

	str.
Wprowadzenie.....	5
1. Orzeczenia powypadkowe wydane przez lekarzy orzeczników.....	8
1.1. Orzeczenia ustalające uszczerbek na zdrowiu powstały w wyniku wypadków przy pracy.....	14
1.2. Orzeczenia ustalające uszczerbek na zdrowiu powstały w wyniku chorób zawodowych.....	30
2. Jednorazowe odszkodowania powypadkowe wypłacone przez ZUS.....	45

Wprowadzenie

Opracowanie zawiera analizę orzeczeń stwierdzających uszczerbek na zdrowiu powstały na skutek wypadków przy pracy lub chorób zawodowych wydanych ubezpieczonym w 2018 r.

Orzeczenie stwierdzające uszczerbek na zdrowiu wydawane jest przez lekarza orzecznika lub komisję lekarską ZUS na podstawie bezpośredniego badania poszkodowanego i posiadanej dokumentacji medycznej.

W orzeczeniu określony zostaje stały lub długotrwały uszczerbek na zdrowiu* oraz jego związek z wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową. Ocena stopnia uszczerbku na zdrowiu dokonywana jest dopiero po zakończeniu leczenia i ewentualnej rehabilitacji ubezpieczonego.

Stopień stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu ustalany jest według oceny procentowej, zgodnie z tabelą norm uszczerbku stanowiącej załącznik do Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 18 kwietnia 2013 r. Tabela ta, w zależności od rodzaju uszkodzenia czy naruszenia sprawności poszczególnych narządów człowieka, określa dolną i górną granicę stopnia uszczerbku na zdrowiu.

W przypadku, gdy wypadek przy pracy lub chorobowa zawodowa spowodowały uszkodzenie kilku kończyn, narządów lub układów, ogólny stopień uszczerbku na zdrowiu równa się sumie procentów uszczerbku ustalonych za poszczególne uszkodzenia, z ograniczeniem do 100%.

Orzeczenia ustalające uszczerbek na zdrowiu, na mocy ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz.U 2015 r., poz.1242), stanowią podstawę do przyznania jednorazowego odszkodowania powypadkowego wypłacanego przez ZUS.

Wysokość jednorazowego odszkodowania ustalana jest raz w roku i ogłaszana przez Ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego w Dzienniku Urzędowym Monitor Polski. Jednorazowe odszkodowanie przysługuje w wysokości 20% przeciętnego wynagrodzenia za każdy procent stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu.

* za stały uszczerbek na zdrowiu uważa się naruszenie sprawności organizmu nie rokujące poprawy, natomiast za długotrwały uszczerbek na zdrowiu takie naruszenie sprawności organizmu, które powoduje upośledzenie czynności organizmu na okres przekraczający 6 miesięcy, mogące ulec poprawie.

Przeciętne wynagrodzenie ogłaszane jest dla celów emerytalnych w Dzienniku Urzędowym Monitor Polski przez Prezesa GUS i stosowane do ustalenia kwoty jednorazowego odszkodowania poczynając od drugiego kwartału każdego roku przez okres jednego roku.

Kwota jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej (za każdy procent stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu) w analizowanym okresie wynosiła:

- od 1 kwietnia 2017 r. do 31 marca 2018 r. – 809 zł,
- od 1 kwietnia 2018 r. do 31 marca 2019 r. – 854 zł.

Jeżeli wskutek pogorszenia się stanu zdrowia uszczerbek na zdrowiu będący następstwem wypadku przy pracy lub choroby zawodowej, który był podstawą przyznania jednorazowego odszkodowania, ulegnie zwiększeniu co najmniej o 10 punktów procentowych, jednorazowe odszkodowanie zwiększa się o 20% przeciętnego wynagrodzenia za każdy procent uszczerbku na zdrowiu przewyższający procent, według którego ustalone było uprzednio to odszkodowanie.

Wysokość jednorazowego odszkodowania ulega zwiększeniu o kwotę stanowiącą 3,5-krotność przeciętnego wynagrodzenia, jeżeli wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej w stosunku do ubezpieczonego została orzeczona całkowita niezdolność do pracy oraz niezdolność do samodzielnej egzystencji.

Prezentowane opracowanie obejmuje orzeczenia powypadkowe wydane przez lekarzy orzeczników ZUS w 2018 r. Analizie poddano strukturę osób badanych w sprawach powypadkowych według ich wieku i płci, okoliczności powstania uszczerbku, wysokości orzeczonego uszczerbku w powiązaniu z rodzajem doznanych urazów oraz przestrzenne zróżnicowanie wydanych orzeczeń powypadkowych.

Ponadto tablica 27 przedstawia jednorazowe odszkodowania powypadkowe wypłacone przez ZUS w 2018 r. z uwzględnieniem liczby odszkodowań oraz ogólnej kwoty ich wypłat, w powiązaniu z okolicznościami powstania uszczerbku na zdrowiu oraz rodzajem jednorazowego odszkodowania powypadkowego.

*

*

*

Zastosowany w opracowaniu:

- termin „nieustalone zjawisko” – oznacza brak informacji, zniekształcenie informacji lub niepoprawną identyfikację w przyjętych słownikach (np. w słowniku województw, wieku, płci, itp.),
- znak umowny – kropka (.) – oznacza brak informacji wiarygodnych.

Uwaga: Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości "ogółem".

1. Orzeczenia powypadkowe wydane przez lekarzy orzeczników

W 2018 r. lekarze orzecznicy ZUS wydali ogółem 81,0 tys. orzeczeń powypadkowych. 76,0% (61,6 tys.) to orzeczenia ustalające uszczerbek na zdrowiu, a 23,9% (19,3 tys.) orzeczenia stwierdzające jego brak.

Uwzględniając okoliczności powstania uszczerbku na zdrowiu, liczba orzeczeń wydanych z tytułu wypadków przy pracy kształtowała się na poziomie 79,0 tys. orzeczeń (tj. o 5,0% mniej niż w 2017 roku), natomiast w przypadku chorób zawodowych – wyniosła 2,0 tys. orzeczeń (czyli o 11,5% więcej niż w roku poprzednim).

Wśród osób z orzeczoną uszczerbkiem na zdrowiu przeważali mężczyźni, stanowiąc 67,9% badanej populacji.

Przeciętny procent uszczerbku na zdrowiu określony na podstawie wydanych orzeczeń powypadkowych wyniósł 5,6% uszczerbku. Jego wysokość uzależniona była zarówno od płci, jak również od okoliczności powstania uszczerbku na zdrowiu. Dla mężczyzn przeciętny procent uszczerbku wyniósł 6,1% uszczerbku, zaś dla kobiet – 4,6% uszczerbku. W przypadku uszczerbku powstałego w wyniku wypadku przy pracy przeciętny procent kształtował się na poziomie 5,2% uszczerbku, zaś powstałego w wyniku choroby zawodowej – 19,8% uszczerbku.

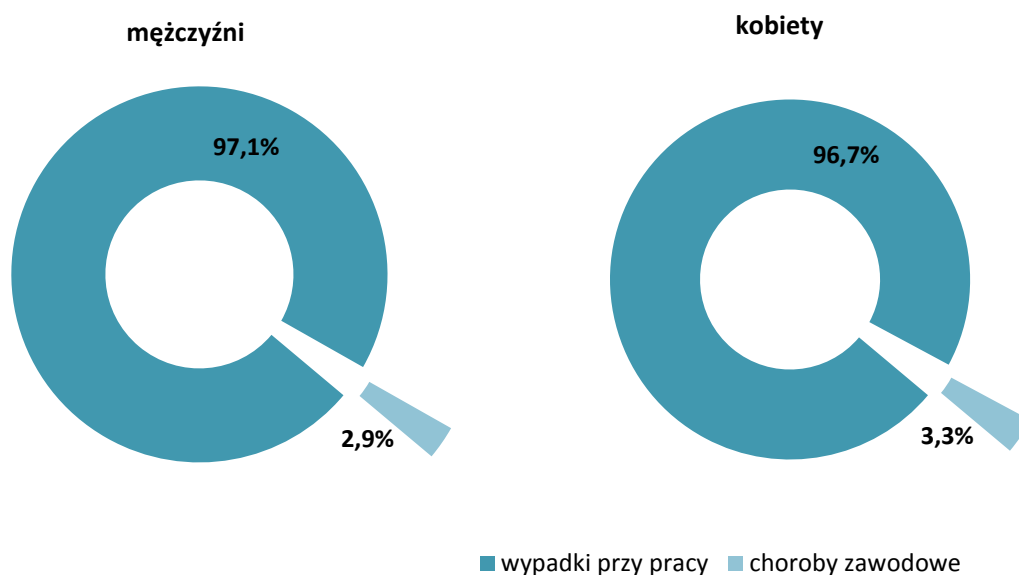
Średni wiek ogółu poszkodowanych wyniósł 43,8 roku, przy czym średni wiek mężczyzn wyniósł 42,8 roku, a średni wiek kobiet – 46,2 roku. Istotny wpływ na wysokość średniego wieku (podobnie jak w przypadku przeciętnego uszczerbku) miały okoliczności powstania uszczerbku na zdrowiu. W przypadku orzeczeń wydanych w związku z chorobą zawodową średni wiek poszkodowanych był zdecydowanie wyższy i wyniósł 59,8 roku (dla mężczyzn – 61,0 roku, dla kobiet – 58,2 roku).

Liczba orzeczeń ustalających uszczerbek na zdrowiu w przeliczeniu na 100 tys. pracujących (poza rolnictwem indywidualnym) dla ogółu Polski wyniosła w 2018 r. 469 orzeczeń. W porównaniu z 2017 r. obserwujemy ich spadek o 4,5%. Najwięcej orzeczeń ustalających uszczerbek na zdrowiu – w przeliczeniu na 100 tys. pracujących – odnotowano w województwie lubelskim (696 orzeczeń), wielkopolskim (679 orzeczeń) oraz podlaskim (643 orzeczenia); najmniej natomiast w województwie mazowieckim (254 orzeczenia), opolskim (262 orzeczenia) oraz małopolskim (322 orzeczenia).

**TABL. 1 ORZECZENIA POWYPADKOWE WYDANE PRZEZ LEKARZY ORZECZNIKÓW
W LATACH 2017 - 2018**

Okoliczności powstania uszczerbku a - rok poprzedni = 100		Ogółem	Orzeczenia powypadkowe ustalające:		
			uszczerbek na zdrowiu	brak uszczerbku na zdrowiu	nieustalona ocena
OGÓŁEM	2017	84 928	64 509	20 328	91
	2018	81 014	61 580	19 335	99
	a	95,4	95,5	95,1	108,8
wypadki przy pracy	2017	83 098	62 836	20 211	51
	2018	78 971	59 713	19 207	51
	a	95,0	95,0	95,0	100,0
choroba zawodowa	2017	1 790	1 673	117	-
	2018	1 995	1 867	128	-
	a	111,5	111,6	109,4	-
nieustalona okoliczność powstania uszczerbku	2017	40	-	-	40
	2018	48	-	-	48
	a	120,0	-	-	120,0

**Rys. 1 Struktura orzeczeń powypadkowych ustalających uszczerbek na zdrowiu
wydanych przez lekarzy orzeczników w 2018 roku
według płci osób poszkodowanych
oraz okoliczności powstania uszczerbku**

TABL. 2 ORZECZENIA POWYPADKOWE WYDANE PRZEZ LEKARZY ORZECZNIKÓW

Okoliczności powstania uszczerbku	Ogółem		Orzeczenia powypadkowe ustalające:				
			uszczerbek na zdrowiu		brak uszczerbku na zdrowiu		nieustalona ocena
	liczba	w odsetkach	liczba	w odsetkach	liczba	w odsetkach	liczba

OGÓŁEM

OGÓŁEM	81 014	100,0	61 580	100,0	19 335	100,0	99
wypadki przy pracy	78 971	97,5	59 713	97,0	19 207	99,3	51
choroba zawodowa	1 995	2,5	1 867	3,0	128	0,7	-
nieustalona okoliczność powstania uszczerbku	48	0,1	-	-	-	-	48

w tym:

MĘŻCZYŹNI

OGÓŁEM	53 865	100,0	41 805	100,0	12 003	100,0	57
wypadki przy pracy	52 553	97,6	40 589	97,1	11 933	99,4	31
choroba zawodowa	1 286	2,4	1 216	2,9	70	0,6	-
nieustalona okoliczność powstania uszczerbku	26	0,0	-	-	-	-	26

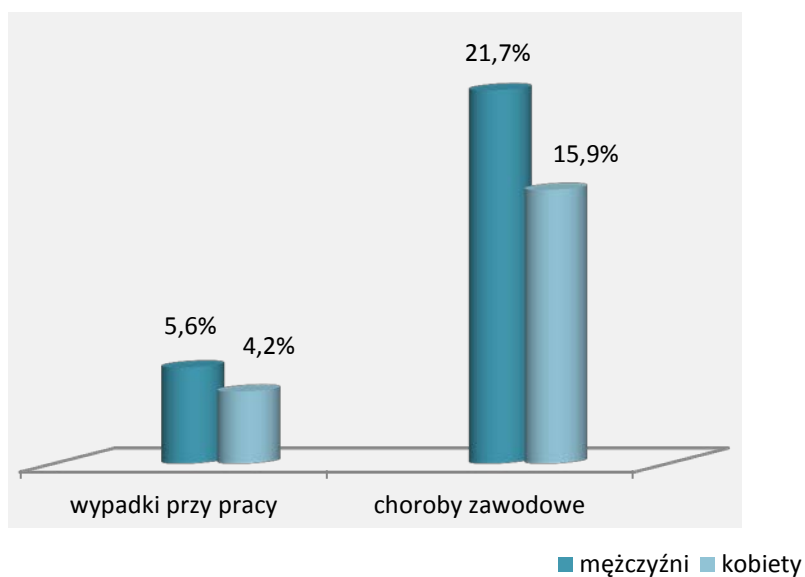
KOBIETY

OGÓŁEM	27 127	100,0	19 760	100,0	7 329	100,0	38
wypadki przy pracy	26 406	97,3	19 115	96,7	7 271	99,2	20
choroba zawodowa	703	2,6	645	3,3	58	0,8	-
nieustalona okoliczność powstania uszczerbku	18	0,1	-	-	-	-	18

TABL. 3 PRZECIĘTNY PROCENT USZCZERBKU NA ZDROWIU ORAZ ŚREDNI WIEK OSÓB POSZKODOWANYCH WEDŁUG PŁCI I OKOLICZNOŚCI POWSTANIA USZCZERBKU

Wyszczególnienie	Ogółem		uszczerbek na zdrowiu powstały wskutek:			
			wypadków przy pracy		chorób zawodowych	
	przeciętny procent uszczerbku	średni wiek w latach	przeciętny procent uszczerbku	średni wiek w latach	przeciętny procent uszczerbku	średni wiek w latach
OGÓŁEM	5,6	43,8	5,2	43,3	19,8	59,8
Mężczyźni	6,1	42,8	5,6	42,2	21,7	61,0
Kobiety	4,6	46,2	4,2	45,8	15,9	58,2

Rys. 2 Przeciętny procent uszczerbku na zdrowiu według płci osób poszkodowanych i okoliczności powstania uszczerbku

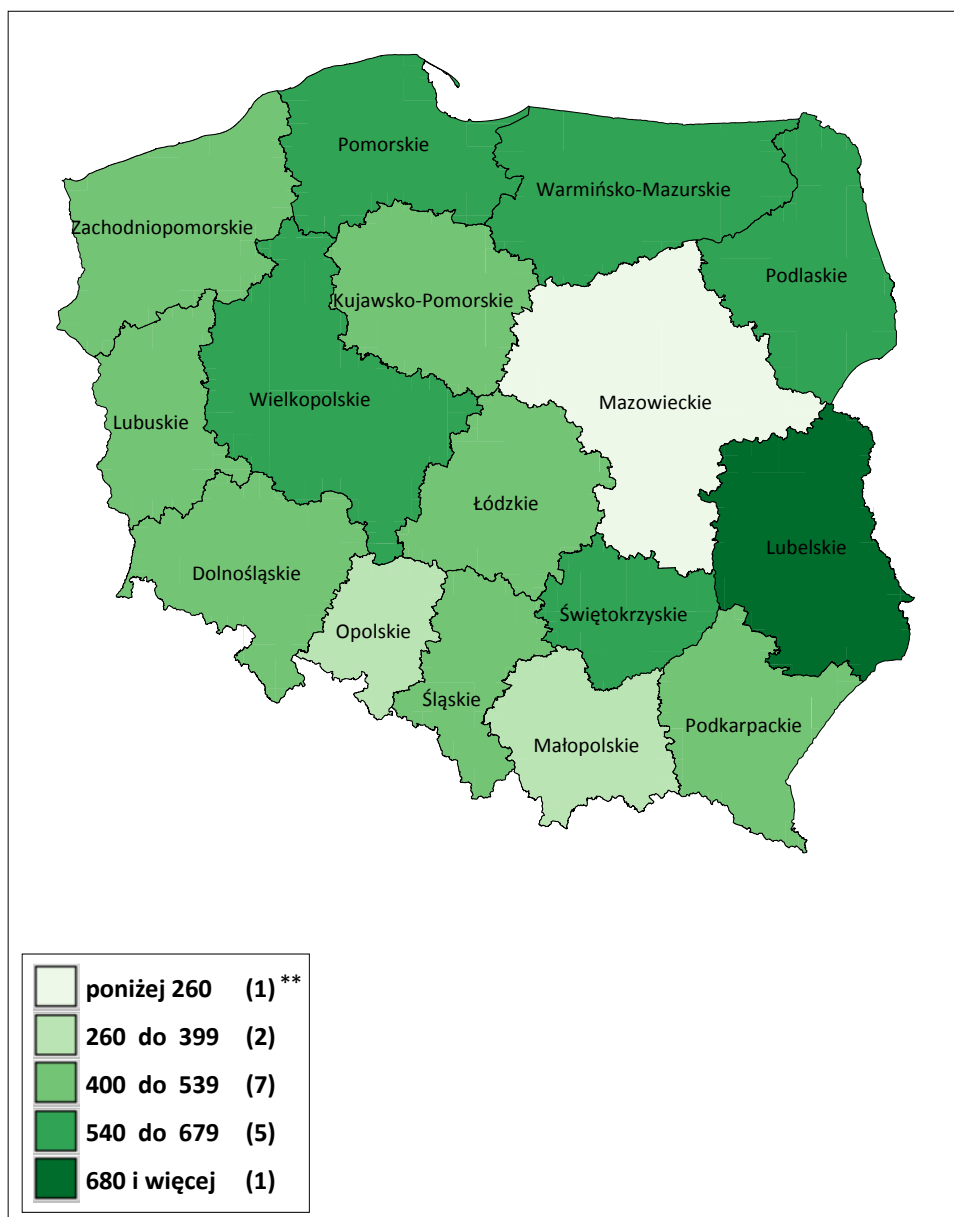

**TABL. 4 ORZECZENIA USTALAJĄCE PROCENTOWY USZCZERBEK
NA ZDROWIU W PRZELICZENIU NA 100 TYS. PRACUJĄCYCH*
WEDŁUG WOJEWÓDZTW**

Województwo	Ogółem	Liczba orzeczeń na 100 tys. pracujących*
OGÓŁEM	61 580	469
Dolnośląskie	5 648	534
Kujawsko-pomorskie	3 274	511
Lubelskie	3 759	696
Lubuskie	1 564	484
Łódzkie	3 512	422
Małopolskie	3 699	322
Mazowieckie	5 899	254
Opolskie	759	262
Podkarpackie	2 846	476
Podlaskie	1 991	643
Pomorskie	4 553	560
Śląskie	7 933	480
Świętokrzyskie	2 074	619
Warmińsko-mazurskie	2 182	556
Wielkopolskie	9 163	679
Zachodniopomorskie	2 724	519

* poza rolnictwem indywidualnym

**Rys.3 Orzeczenia ustalające procentowy uszczerbek na zdrowiu
w przeliczeniu na 100 tys. pracujących*
według województw**

* poza rolnictwem indywidualnym

** liczba województw

1.1. Orzeczenia ustalające uszczerbek na zdrowiu powstały w wyniku wypadków przy pracy

Pojęciem wypadku przy pracy określa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności albo poleceń przełożonych,
- podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia,
- w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkiem przy pracy, w zakresie uprawnień do świadczeń określonych w ustawie, traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- w czasie trwania podróży służbowej,
- podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony,
- przy wykonywaniu zadań zleconych przez działające u pracodawcy organizacje związkowe.

W 2018 r. liczba orzeczeń wydanych przez lekarzy orzeczników z tytułu wypadków przy pracy ZUS wyniosła 79,0 tys. orzeczeń, przy czym 75,6%, tj. 59,7 tys. stanowiły orzeczenia stwierdzające powstanie uszczerbku na zdrowiu. W porównaniu z rokiem poprzednim obserwujemy spadek zarówno liczby ogółu orzeczeń powypadkowych wydanych z tytułu wypadków przy pracy, jak i orzeczeń ustalających uszczerbek na zdrowiu z tego tytułu o 5,0%.

W badanej zbiorowości z orzeczoną uszczerebkiem na zdrowiu powstałym w wyniku wypadków przy pracy zdecydowaną większość stanowili mężczyźni – 68,0% ogółu badanych.

Przeciętny procent uszczerbku powstałego w wyniku wypadków przy pracy kształtował się na poziomie 5,2% (w przypadku mężczyzn wyniósł 5,6% uszczerbku, a w przypadku kobiet – 4,2% uszczerbku).

Najwyższy przeciętny procent uszczerbku odnotowano w województwie opolskim – 6,6% uszczerbku, najniższy natomiast w województwie zachodniopomorskim – 4,4% uszczerbku.

Analizując miary pozycyjne danych jednostkowych obserwujemy, że jedna czwarta liczby orzeczeń wydanych w związku z wypadkiem przy pracy (kwartył pierwszy Q1) wykazała uszczerbek na zdrowiu w wysokości nie przekraczającej 2,0% uszczerbku.

W połowie orzeczeń (mediana Me) procentowa ocena uszczerbku na zdrowiu kształtowała się na poziomie nie wyższym niż 3,7% uszczerbku.

W odniesieniu do 75% orzeczeń (kwartyl trzeci Q3) stopień orzeczonego uszczerbku wyniósł nie więcej niż 5,5% uszczerbku.

Wśród wszystkich orzeczeń ustalających uszczerbek powstały w wyniku wypadków przy pracy dominującym (dominanta D) był uszczerbek w wysokości 4,9%.

W porównaniu z 2017 r. struktura wiekowa populacji z orzeczoną uszczerbkiem na zdrowiu nie uległa zmianie. Najliczniejszą grupę stanowiły osoby w wieku 50-59 lat (25,5%). W populacji mężczyzn 26,5% stanowili ubezpieczeni z orzeczoną uszczerbkiem z tytułu wypadku przy pracy w wieku 30-39 lat.

Średni wiek osób z orzeczoną w wyniku wypadków przy pracy uszczerbkiem wyniósł 43,3 roku; średni wiek mężczyzn – 42,2 roku, natomiast kobiet – 45,8 roku.

W przypadku 92,9% orzeczeń uszczerbek nie przekroczył 10,0%, z czego 54,7% stanowiły orzeczenia z uszczerbkiem w granicach 0,5% do 4,0%.

Wypadki przy pracy najczęściej powodowały uszczerbek na zdrowiu w postaci: uszkodzeń kończyny dolnej – 38,8% ogółu orzeczeń, urazów śródręcza i palców – 30,0% oraz uszkodzeń kończyny górnej – 15,4%. Przeciętny procent uszczerbku w przypadku tych urazów wyniósł odpowiednio: 4,7%, 3,2%, 6,8%.

Średni wiek osób, które doznały wymienionych wyżej urazów to odpowiednio: 43,4 roku, 41,2 roku, 46,9 roku.

Najwyższy przeciętny procent uszczerbku na zdrowiu zarejestrowano w przypadku uszkodzeń narządów moczowo-płciowych (30,5% uszczerbku), uszkodzeń miednicy (17,6% uszczerbku) oraz uszkodzeń narządu wzroku (17,3% uszczerbku).

Najniższy średni wiek poszkodowanych odnotowano wśród osób z uszkodzeniami twarzy – 41,1 roku, natomiast najwyższy w przypadku osób z uszkodzeniem klatki piersiowej – 50,4 roku.

Najwyższy odsetek orzeczeń ustalających procentowy uszczerbek na zdrowiu z tytułu wypadków przy pracy odnotowano w woj. wielkopolskim – 15,1% ogółu orzeczeń z tytułu wypadków przy pracy, śląskim – 12,4% oraz dolnośląskim – 9,0%; najniższy natomiast w woj. opolskim – 1,3% oraz lubuskim – 2,6%. Analizując liczbę orzeczeń ustalających uszczerbek na zdrowiu powstały w wyniku wypadków przy pracy w przeliczeniu na 100 tys. pracujących (poza rolnictwem indywidualnym) obserwujemy, że najczęściej orzeczeń ustalających uszczerbek orzeczono w woj. lubelskim (685 orzeczeń), wielkopolskim (666 orzeczeń) oraz

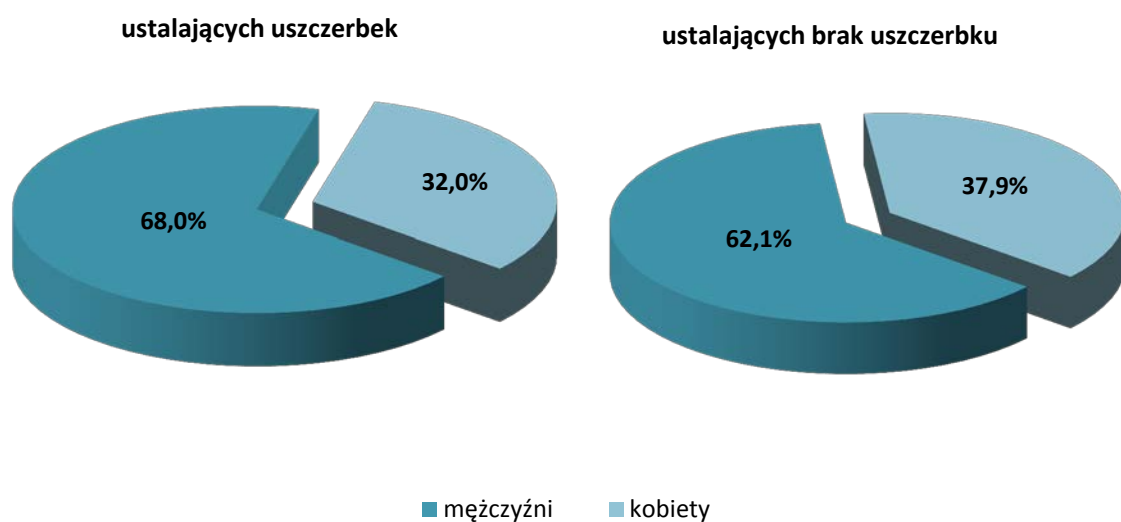
podlaskim (639 orzeczeń); najmniej w woj. mazowieckim (248 orzeczeń), opolskim (259 orzeczeń) oraz małopolskim (306 orzeczeń).

Liczba orzeczeń ustalających uszczerbek na zdrowiu wydanych dla całej Polski z tytułu wypadków przy pracy w przeliczeniu na 100 tys. pracujących wyniosła 455 orzeczeń i w porównaniu z 2017 r. była niższa o 5,0%.

TABL. 5 ORZECZENIA WYDANE W ZWIĄZKU Z WYPADKAMI PRZY PRACY

Wyszczególnienie	Ogółem	w tym orzeczenia ustalające:			
		uszczerbek na zdrowiu		brak uszczerbku na zdrowiu	
	liczba	liczba	Ogółem=100	liczba	Ogółem=100
OGÓŁEM	78 971	59 713	75,6	19 207	24,3
Mężczyźni	52 553	40 589	77,2	11 933	22,7
Kobiety	26 406	19 115	72,4	7 271	27,5
nieustalona płeć	12	9	75,0	3	25,0

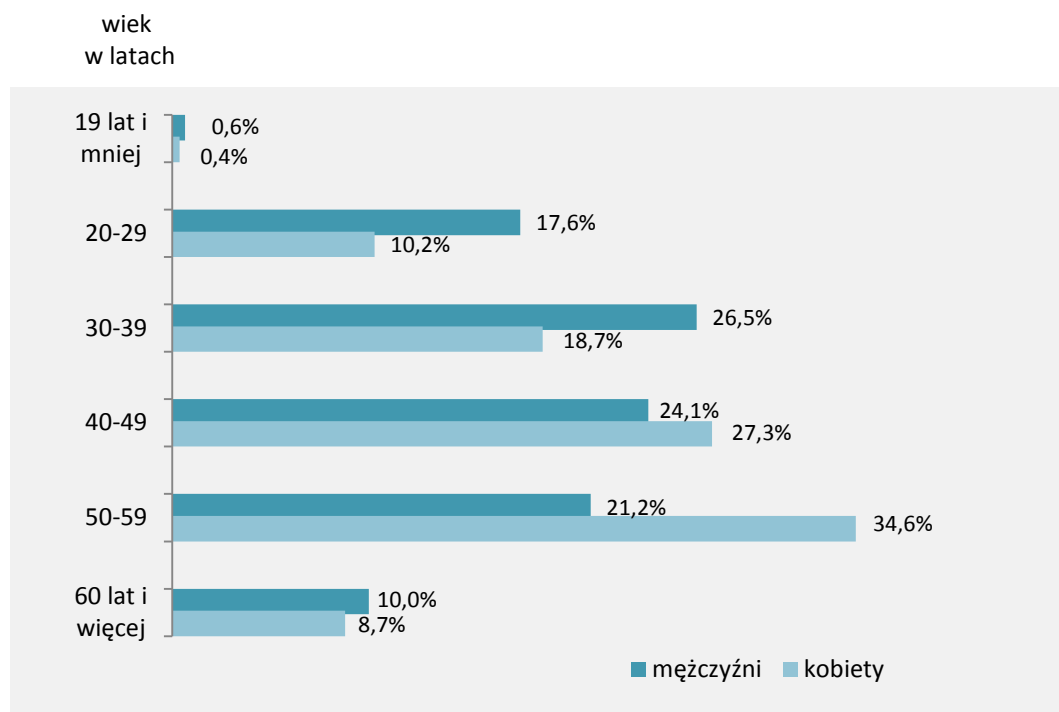
Rys. 4 Struktura orzeczeń dotyczących uszczerbku na zdrowiu powstałego w wyniku wypadków przy pracy

TABL. 6 ORZECZENIA USTALAJĄCE PROCENTOWY USZCZERBEK NA ZDROWIU POWSTAŁY W WYNIKU WYPADKÓW PRZY PRACY WEDŁUG PŁCI I WIEKU OSÓB POSZKODOWANYCH ORAZ PRZECIĘTNY PROCENT USZCZERBKU

Wiek poszkodowanych	Ogółem		w tym: Mężczyźni		Kobiety	
	liczba	przeciętny procent uszczerbku	liczba	przeciętny procent uszczerbku	liczba	przeciętny procent uszczerbku
OGÓŁEM	59 713	5,2	40 589	5,6	19 115	4,2
z tego:						
19 lat i mniej	333	3,8	261	3,9	72	3,2
20-29	9 106	4,3	7 149	4,6	1 957	3,5
30-39	14 354	4,7	10 770	5,1	3 584	3,8
40-49	14 996	5,1	9 776	5,7	5 220	4,1
50-59	15 204	5,5	8 593	6,3	6 611	4,6
60 lat i więcej	5 711	6,8	4 040	7,3	1 671	5,5
nieustalony wiek poszkodowanych	9	.	-	-	-	-
Średni wiek	43,3	x	42,2	x	45,8	x

Rys. 5 Struktura orzeczeń według wieku oraz płci osób z ustalonym uszczerbkiem na zdrowiu powstałym w wyniku wypadków przy pracy

**TABL. 7 ORZECZENIA USTALAJĄCE PROCENTOWY USZCZERBEK NA ZDROWIU
POWSTAŁY W WYNIKU WYPADKÓW PRZY PRACY WEDŁUG JEGO
WYSOKOŚCI W LATACH 2017-2018**

Procent uszczerbku na zdrowiu a - rok poprzedni = 100		Ogółem	w tym:	
			Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	2017	62 836	42 346	20 484
	2018	59 713	40 589	19 115
	a	95,0	95,9	93,3
do 10	2017	58 554	38 749	19 802
	2018	55 495	37 046	18 446
	a	94,8	95,6	93,2
11-20	2017	3 029	2 469	558
	2018	2 975	2 417	554
	a	98,2	97,9	99,3
21-30	2017	622	550	72
	2018	638	570	68
	a	102,6	103,6	94,4
31-40	2017	305	272	33
	2018	289	265	24
	a	94,8	97,4	72,7
41-50	2017	129	115	14
	2018	98	89	9
	a	76,0	77,4	64,3
51-60	2017	64	61	3
	2018	67	59	8
	a	104,7	96,7	266,7
61-70	2017	51	50	1
	2018	47	43	4
	a	92,2	86,0	400,0
71-80	2017	24	23	-
	2018	24	23	1
	a	100,0	100,0	-
81-90	2017	17	16	1
	2018	13	13	-
	a	76,5	81,3	-
91-100	2017	41	41	-
	2018	67	64	1
	a	163,4	156,1	-

**TABL. 8 ORZECZENIA USTALAJĄCE PROCENTOWY USZCZERBEK NA ZDROWIU
POWSTAŁY W WYNIKU WYPADKÓW PRZY PRACY WEDŁUG WYSOKOŚCI
USZCZERBKU I PŁCI**

Procent uszczerbku na zdrowiu	Ogółem		w tym:			
			Mężczyźni		Kobiety	
	liczba	w odsetkach	liczba	w odsetkach	liczba	w odsetkach
OGÓŁEM	59 713	100,0	40 589	100,0	19 115	100,0
do 4	32 647	54,7	21 558	53,1	11 087	58,0
5-10	22 848	38,3	15 488	38,2	7 359	38,5
11-20	2 975	5,0	2 417	6,0	554	2,9
21-30	638	1,1	570	1,4	68	0,4
31-40	289	0,5	265	0,7	24	0,1
41-50	98	0,2	89	0,2	9	0,0
51-60	67	0,1	59	0,1	8	0,0
61-70	47	0,1	43	0,1	4	0,0
71-80	24	0,0	23	0,1	1	0,0
81-90	13	0,0	13	0,0	-	-
91-100	67	0,1	64	0,2	1	0,0

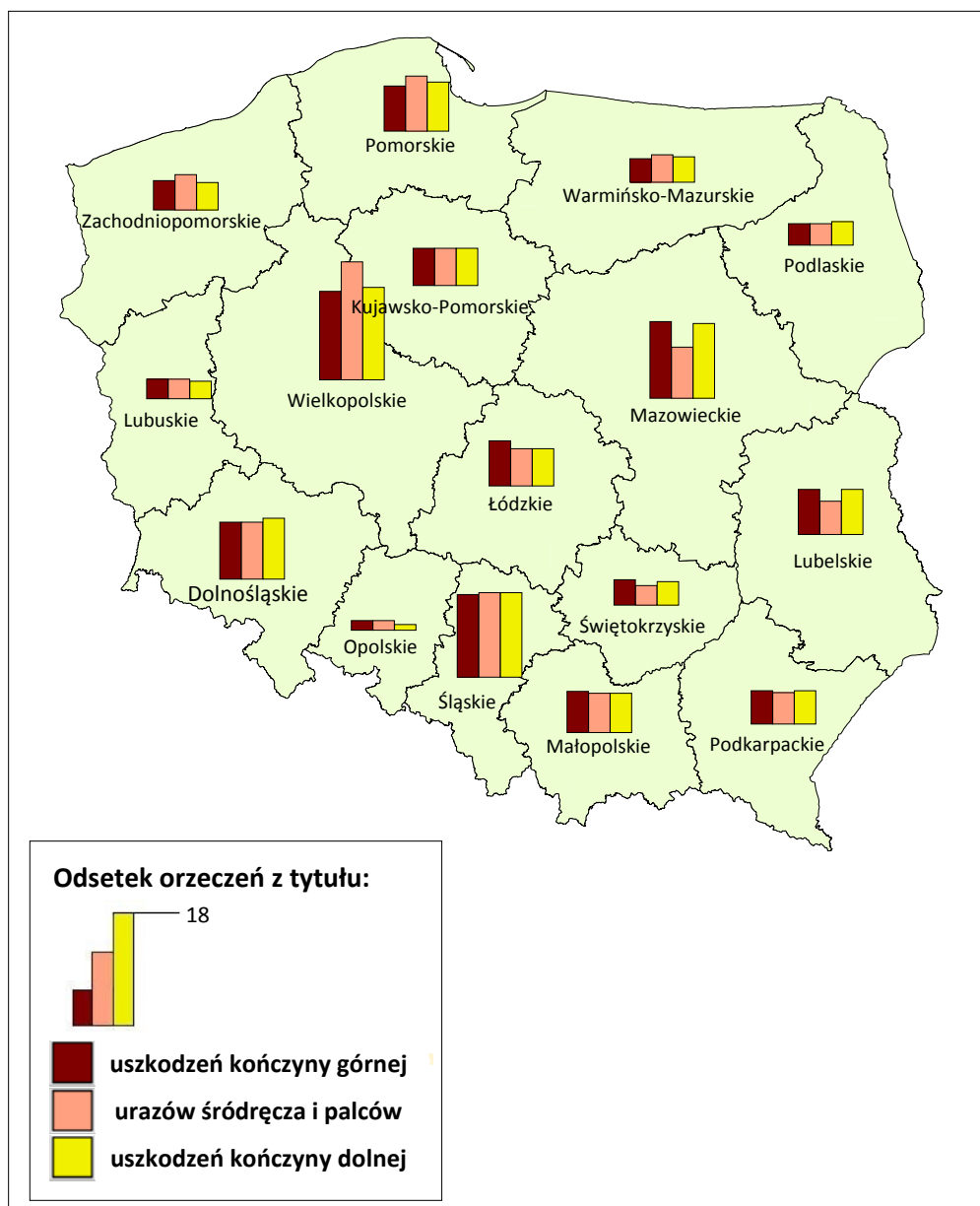
**TABL. 9 ŚREDNI WIEK OSÓB POSZKODOWANYCH W WYNIKU WYPADKÓW PRZY PRACY
WEDŁUG ICH PŁCI ORAZ WYSOKOŚCI USZCZERBKU**

Procent uszczerbku na zdrowiu	Średni wiek osób poszkodowanych w latach		
	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	43,3	42,2	45,8
do 4	41,7	40,3	44,3
5-10	45,1	43,9	47,7
11-20	46,8	46,1	49,9
21-30	47,0	46,7	50,1
31-40	45,6	45,5	47,0
41-50	45,4	45,3	46,4
51-60	47,1	47,2	46,3
61-70	44,5	44,3	47,0
71-80	40,5	39,7	58,0
81-90	50,8	50,8	-
91-100	43,1	42,9	56,0

**TABL. 10 STRUKTURA ORZECZEŃ USTALAJĄCYCH USZCZERBEK NA ZDROWIU
POWSTAŁY W WYNIKU WYPADKÓW PRZY PRACY WEDŁUG
RODZAJÓW URAZÓW ORAZ PŁCI OSÓB POSZKODOWANYCH**

Rodzaje urazów	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0
uszkodzenia głowy	1,6	1,6	1,6
uszkodzenia twarzy	4,7	5,1	4,0
uszkodzenia narządu wzroku	0,8	1,0	0,4
uszkodzenia narządu słuchu	0,2	0,2	0,1
uszkodzenia szyi, krtani, tchawicy i przełyku	0,0	0,0	0,0
uszkodzenia klatki piersiowej i ich następstwa	1,1	1,4	0,6
uszkodzenia brzucha i ich następstwa	0,4	0,6	0,2
uszkodzenia narządów moczowo-płciowych	0,0	0,0	0,0
ostre zatrucia i ich następstwa	0,0	0,0	0,0
uszkodzenia kręgosłupa, rdzenia kręgowego i ich następstwa	5,8	5,4	6,8
uszkodzenia miednicy	0,3	0,4	0,2
uszkodzenia kończyny górnej	15,4	14,3	18,0
śródręcze i palce	30,0	32,9	23,9
uszkodzenia kończyny dolnej	38,8	36,5	43,6
porażenia lub niedowłady poszczególnych nerwów obwodowych	0,4	0,4	0,4
nieustalony rodzaj urazu	0,2	0,2	0,2

Rys.6 Struktura orzeczeń ustalających procentowy uszczerbek na zdrowiu w wyniku wypadków przy pracy według województw i najczęściej występujących rodzajów urazów

TABL. 11 PRZECIĘTNY PROCENT USZCZERBKU NA ZDROWIU POWSTAŁEGO W WYNIKU WYPADKÓW PRZY PRACY ORAZ ŚREDNI WIEK OSÓB POSZKODOWANYCH WEDŁUG PŁCI ORAZ RODZAJÓW URAZÓW

Rodzaje urazów	Przeciętny procent uszczerbku			Średni wiek		
	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	5,2	5,6	4,2	43,3	42,2	45,8
uszkodzenia głowy	12,6	15,2	6,9	46,0	45,3	47,6
uszkodzenia twarzy	2,9	3,0	2,4	41,1	40,1	43,9
uszkodzenia narządu wzroku	17,3	18,3	12,6	42,6	42,5	43,1
uszkodzenia narządu słuchu	13,5	14,1	10,9	47,2	46,3	51,2
uszkodzenia szyi, krtani, tchawicy i przełyku	11,1	13,7	6,6	42,9	43,0	42,8
uszkodzenia klatki piersiowej i ich następstwa	12,6	13,2	9,7	50,4	50,3	50,9
uszkodzenia brzucha i ich następstwa	11,0	11,2	9,6	43,0	43,0	42,9
uszkodzenia narządów moczowo-płciowych	30,5	32,1	1,0	43,8	44,7	26,0
ostre zatrucia i ich następstwa	8,1	10,0	7,5	43,5	35,5	46,2
uszkodzenia kręgosłupa, rdzenia kręgowego i ich następstwa	8,6	9,7	6,6	44,0	43,5	44,8
uszkodzenia miednicy	17,6	18,5	12,9	47,9	47,4	50,3
uszkodzenia kończyny górnej	6,8	7,2	6,1	46,9	44,9	50,1
śródręcze i palce	3,2	3,4	2,6	41,2	40,6	43,0
uszkodzenia kończyny dolnej	4,7	5,2	3,8	43,4	42,1	45,7
porażenia lub niedowłady poszczególnych nerwów obwodowych	10,9	12,1	7,9	43,9	43,9	43,9

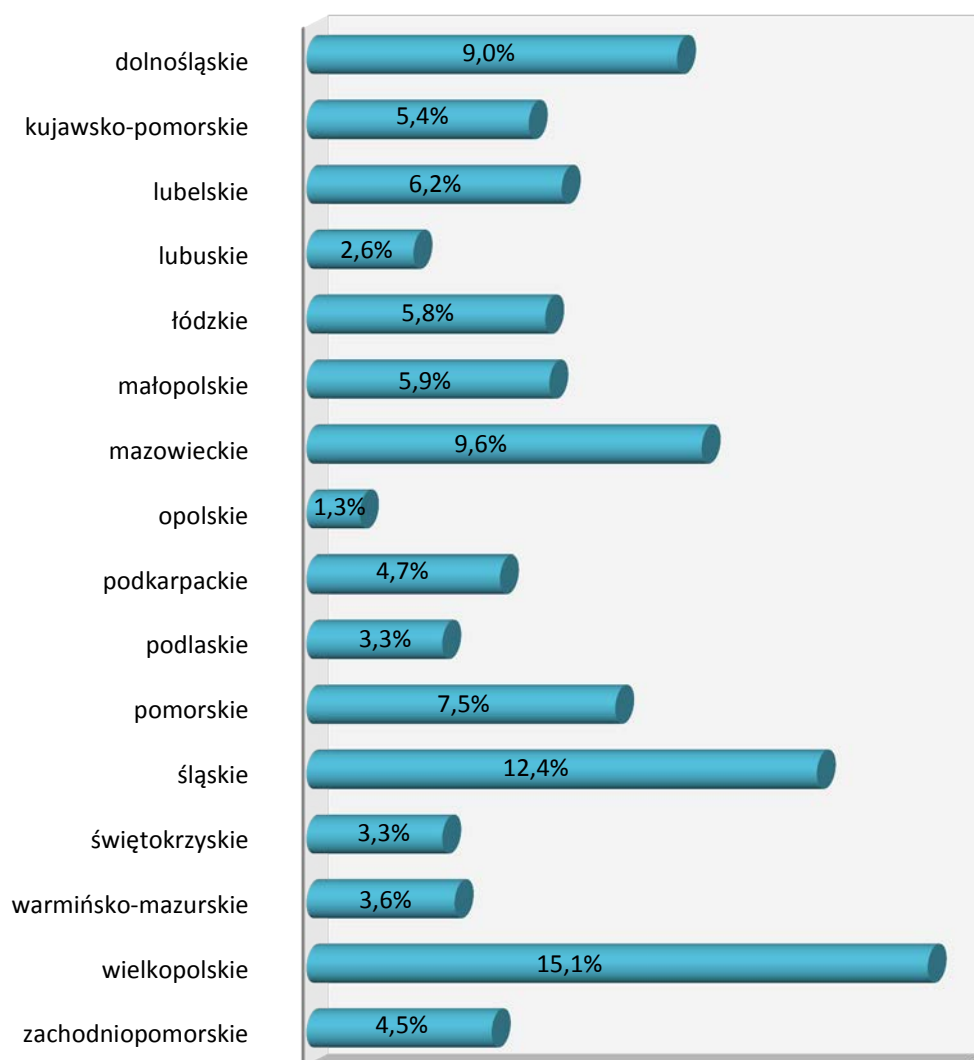
**TABL. 12 PRZECIĘTNY PROCENT USZCZERBKU NA ZDROWIU WEDŁUG WIEKU OSÓB
POSZKODOWANYCH W WYNIKU WYPADKÓW PRZY PRACY
ORAZ RODZAJÓW URAZÓW**

Rodzaje urazów	Ogółem	wiek osób poszkodowanych					
		19 lat i mniej	20-29	30-39	40-49	50-59	60 lat i więcej
OGÓŁEM	5,2	3,8	4,3	4,7	5,1	5,5	6,8
uszkodzenia głowy	12,6	6,5	11,2	12,8	12,4	12,4	14,0
uszkodzenia twarzy	2,9	3,5	2,6	2,8	2,9	2,9	3,4
uszkodzenia narządu wzroku	17,3	17,3	15,1	14,4	18,5	20,9	18,5
uszkodzenia narządu słuchu	13,5	5,0	11,9	9,1	11,2	18,4	15,3
uszkodzenia szyi, krtani, tchawicy i przełyku	11,1	-	-	8,6	8,3	8,7	45,0
uszkodzenia klatki piersiowej i ich następstwa	12,6	10,0	18,3	12,7	12,2	12,1	12,6
uszkodzenia brzucha i ich następstwa	11,0	-	12,9	9,6	11,8	10,9	9,9
uszkodzenia narządów moczowo-płciowych	30,5	-	15,3	19,3	27,9	41,2	52,5
ostre zatrucia i ich następstwa	8,1	-	-	10,0	6,0	7,7	-
uszkodzenia kręgosłupa, rdzenia kręgowego i ich następstwa	8,6	9,2	8,2	8,5	8,3	8,3	9,9
uszkodzenia miednicy	17,6	-	14,1	20,8	15,8	18,2	17,2
uszkodzenia kończyny górnej	6,8	4,9	6,5	6,5	6,6	6,9	7,7
śródręcze i palce	3,2	3,1	3,1	3,0	3,2	3,4	3,8
uszkodzenia kończyny dolnej	4,7	3,8	4,0	4,4	4,7	4,9	6,0
porażenia lub niedowłady poszczególnych nerwów obwodowych	10,9	10,0	6,8	9,9	10,5	12,6	15,3

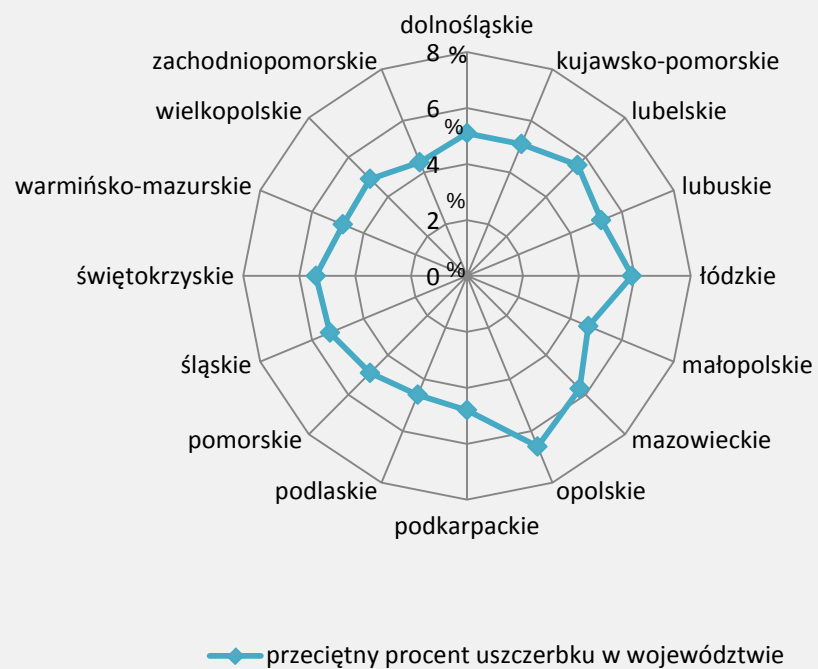
**TABL. 13 STRUKTURA ORZECZEŃ USTALAJĄCYCH PROCENTOWY
USZCZERBEK NA ZDROWIU POWSTAŁY W WYNIKU
WYPADKÓW PRZY PRACY ORAZ PRZECIĘTNY PROCENT
USZCZERBKU WEDŁUG WOJEWÓDZTW**

Województwo	Ogółem		Przeciętny procent uszczerbku
	liczba	w odsetkach	
OGÓŁEM	59 713	100,0	5,2
Dolnośląskie	5 360	9,0	5,1
Kujawsko-pomorskie	3 199	5,4	5,1
Lubelskie	3 698	6,2	5,6
Lubuskie	1 537	2,6	5,2
Łódzkie	3 463	5,8	5,9
Małopolskie	3 514	5,9	4,7
Mazowieckie	5 758	9,6	5,7
Opolskie	751	1,3	6,6
Podkarpackie	2 811	4,7	4,8
Podlaskie	1 977	3,3	4,6
Pomorskie	4 498	7,5	4,9
Śląskie	7 382	12,4	5,3
Świętokrzyskie	1 964	3,3	5,4
Warmińsko-mazurskie	2 147	3,6	4,8
Wielkopolskie	8 990	15,1	4,9
Zachodniopomorskie	2 664	4,5	4,4

Rys.7 Struktura orzeczeń ustalających procentowy uszczerbek na zdrowiu w wyniku wypadków przy pracy według województw

Rys.8 Przeciętny procent uszczerbku na zdrowiu powstałego w wyniku wypadków przy pracy w poszczególnych województwach

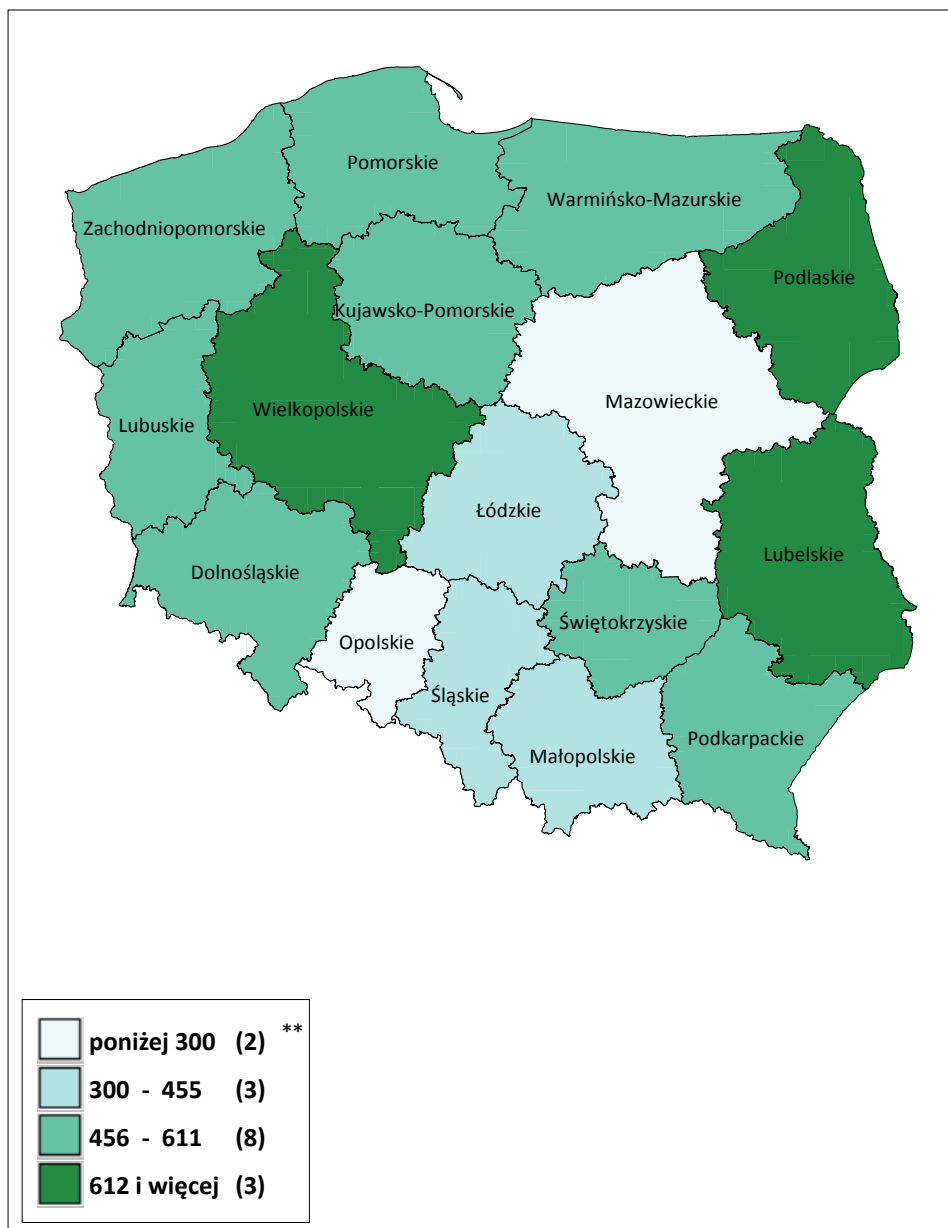

**TABL. 14 ORZECZENIA USTALAJĄCE PROCENTOWY USZCZERBEK NA ZDROWIU
POWSTAŁY W WYNIKU WYPADKÓW PRZY PRACY W PRZELICZENIU
NA 100 TYS. PRACUJĄCYCH* W LATACH 2017-2018**

Województwo a - rok poprzedni = 100		Liczba orzeczeń na 100 tys. pracujących*
OGÓŁEM	2017 2018 a	479 455 95,0
Dolnośląskie	2017 2018 a	597 506 84,8
Kujawsko-pomorskie	2017 2018 a	514 499 97,1
Lubelskie	2017 2018 a	687 685 99,7
Lubuskie	2017 2018 a	493 476 96,6
Łódzkie	2017 2018 a	421 416 98,8
Małopolskie	2017 2018 a	328 306 93,3
Mazowieckie	2017 2018 a	257 248 96,5
Opolskie	2017 2018 a	284 259 91,2
Podkarpackie	2017 2018 a	482 470 97,5
Podlaskie	2017 2018 a	666 639 95,9
Pomorskie	2017 2018 a	567 553 97,5
Śląskie	2017 2018 a	454 447 98,5
Świętokrzyskie	2017 2018 a	607 586 96,5
Warmińsko-mazurskie	2017 2018 a	618 547 88,5
Wielkopolskie	2017 2018 a	695 666 95,8
Zachodniopomorskie	2017 2018 a	564 508 90,1

* poza rolnictwem indywidualnym

**Rys.9 Orzeczenia ustalające procentowy uszczerbek na zdrowiu
w wyniku wypadków przy pracy
w przeliczeniu na 100 tys. pracujących *
według województw**

* poza rolnictwem indywidualnym

** liczba województw

1.2 . Orzeczenia ustalające uszczerbek na zdrowiu powstały w wyniku chorób zawodowych

Za chorobę zawodową uważa się chorobę spowodowaną działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia, występujących w środowisku pracy lub w związku ze sposobem wykonywania pracy (Kodeks pracy art. 235). Wykaz chorób zawodowych, szczegółowe zasady postępowania w sprawach zgłaszania podejrzenia, rozpoznania i stwierdzenia chorób zawodowych oraz podmioty właściwe w tych sprawach zostały określone w Obwieszeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 4 września 2013 r. (Dz.U. 2013 r., poz. 1367). Choroby, które nie zostały wyszczególnione w wykazie nie są uznawane za choroby zawodowe.

W 2018 r. lekarze orzecznicy ZUS wydali 2,0 tys. orzeczeń powypadkowych w związku z chorobą zawodową, z tego 93,6% (tj. 1,9 tys. orzeczeń) stanowiły orzeczenia ustalające uszczerbek na zdrowiu.

Najczęściej poszkodowanymi z orzecznym uszczerbkiem na zdrowiu powstałym w związku z chorobą zawodową byli mężczyźni, którzy stanowili 65,1% badanej zbiorowości (w porównaniu z rokiem 2017 spadek o 3 punkty procentowe).

Przeciętny procent uszczerbku powstałego w wyniku chorób zawodowych wyniósł 19,8% (w 2017 r. – 19,6% uszczerbku). W zależności od płci wysokość uszczerbku kształtowała się odmiennie, i tak dla mężczyzn przeciętny procent uszczerbku wyniósł 21,7%, natomiast dla kobiet – 15,9% uszczerbku. Najwyższy przeciętny procent uszczerbku odnotowano w woj. śląskim – 22,2% uszczerbku, zaś najniższy w woj. podlaskim – 6,6% uszczerbku.

Na podstawie analizy miar pozycyjnych danych jednostkowych obserwujemy, że w przypadku jednej czwartej liczby orzeczeń powypadkowych (kwartył pierwszy Q1) wydanych w związku z chorobą zawodową uszczerbek na zdrowiu nie przekroczył 10,0%. W połowie orzeczeń (mediana Me) wysokość uszczerbku na zdrowiu wyniosła nie więcej niż 15,3% uszczerbku.

Stopień orzeczonego uszczerbku w przypadku 75% orzeczeń (kwartył trzeci Q3) kształtował się na poziomie nie wyższym niż 24,7% uszczerbku.

Dominującą (dominanta D) wysokością uszczerbku powstałego w związku z chorobą zawodową był uszczerbek wynoszący 9,9%.

Najliczniejszą grupą poszkodowanych, stanowiącą 56,2% badanej zbiorowości, były osoby w wieku powyżej 59 lat. W tej grupie wiekowej odnotowano również najwyższy przeciętny procent uszczerbku wynoszący 23,4%.

Uszczerbek powstały w związku z chorobą zawodową najczęściej orzekany był w granicach do 10%. Dla 37,2% badanej zbiorowości orzeczone uszczerbek w takim przedziale procentowym, w porównaniu z rokiem poprzednim niższy o 1,1 punkt procentowy.

Średni wiek osób poszkodowanych w związku z chorobą zawodową wyniósł 59,8 roku (w przypadku mężczyzn wyniósł 61,0 roku, w przypadku kobiet – 58,2 roku).

Najczęstszą przyczyną powstawania uszczerbku na zdrowiu w związku z chorobą zawodową były: pylice płuc – 28,7% ogółu orzeczeń wydanych w związku z chorobą zawodową, przewlekłe choroby narządu głosu – 15,5% oraz schorzenia nerwów, mięśni – 14,9%. Należy zaznaczyć, że w przypadku mężczyzn w 40,5% przyczyną powstania choroby zawodowej były pylice płuc, natomiast wśród kobiet w 39,7% przewlekłe choroby narządu głosu.

W odniesieniu do nowotworów złośliwych przeciętny procent uszczerbku na zdrowiu wyniósł 50,8% i był najwyższy wśród chorób zawodowych. Stosunkowo wysoki odsetek wydanych z tytułu choroby zawodowej orzeczeń ustalających uszczerbek na zdrowiu obserwujemy w woj. śląskim – 29,5% ogółu orzeczeń, najniższy zaś w woj. opolskim – 0,4% ogółu orzeczeń.

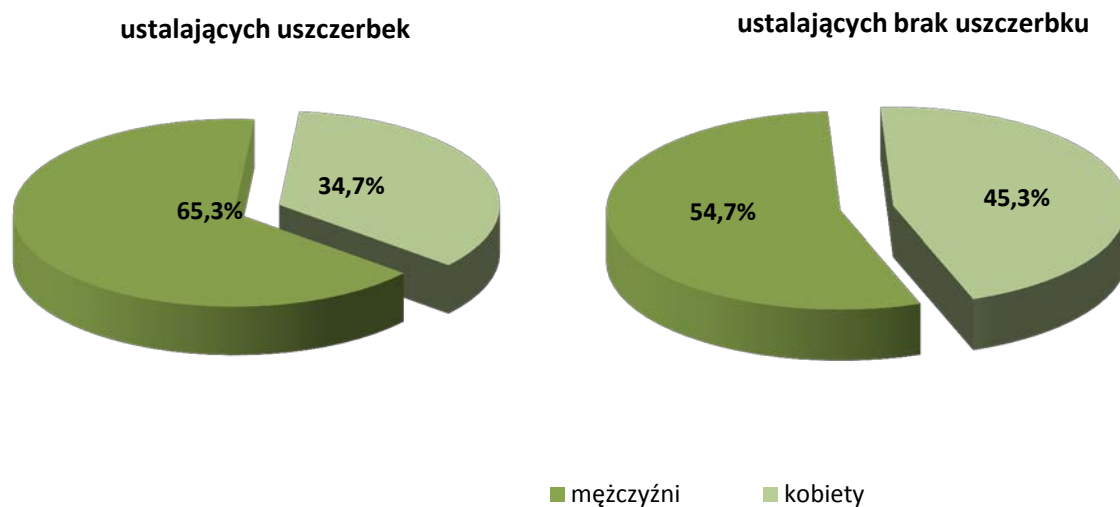
Liczba orzeczeń ustalających uszczerbek na zdrowiu w związku z chorobą zawodową wydanych przez lekarzy orzeczników w 2018 r. dla całej Polski w przeliczeniu na 100 tys. pracujących (poza rolnictwem indywidualnym) wyniosła 14 orzeczeń. W porównaniu z 2017 r. liczba ta wzrosła o 7,7%.

Najwięcej orzeczeń ustalających uszczerbek na zdrowiu w związku z chorobą zawodową (w przeliczeniu na 100 tys. pracujących) zarejestrowano w woj. śląskim i świętokrzyskim (po 33 orzeczenia) oraz dolnośląskim (27 orzeczeń), najmniej w woj. opolskim (3 orzeczenia) oraz podlaskim (5 orzeczeń).

TABL. 15 ORZECZENIA WYDANE W ZWIĄZKU Z CHOROBYMI ZAWODOWYMI

Wyszczególnienie	Ogółem	z tego orzeczenia ustalające:			
		uszczerbek na zdrowiu		brak uszczerbku na zdrowiu	
	liczba	liczba	Ogółem=100	liczba	Ogółem=100
OGÓŁEM	1 995	1 867	93,6	128	6,4
Mężczyźni	1 286	1 216	94,6	70	5,4
Kobiety	703	645	91,7	58	8,3
nieustalona płeć	6	6	100,0	-	-

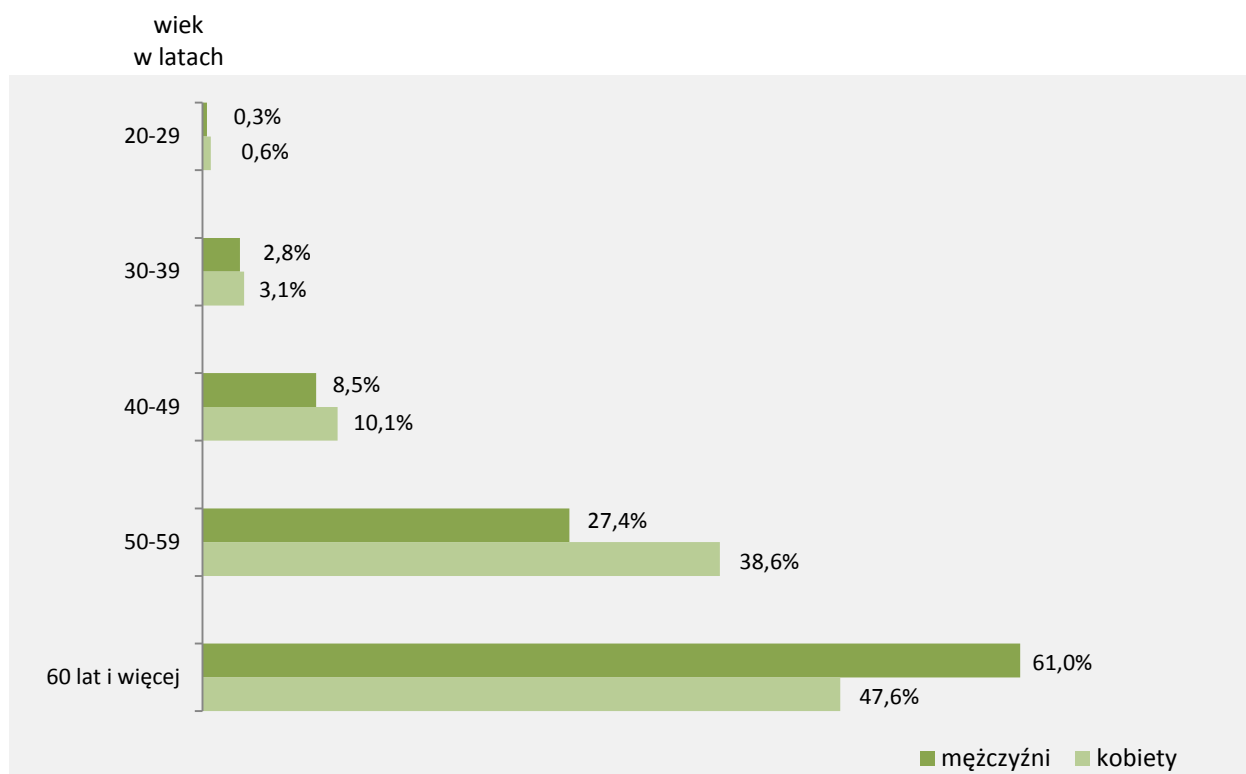
Rys. 10 Struktura orzeczeń dotyczących uszczerbku na zdrowiu powstałego w wyniku chorób zawodowych

**TABL. 16 ORZECZENIA USTALAJĄCE PROCENTOWY USZCZERBEK NA ZDROWIU
W WYNIKU CHOROÓB ZAWODOWYCH WEDŁUG PŁCI I WIEKU OSÓB
POSZKODOWANYCH ORAZ PRZECIĘTNY PROCENT USZCZERBKU**

Wiek poszkodowanych	Ogółem		w tym:			
			Mężczyźni		Kobiety	
	liczba	przeciętny procent uszczerbku	liczba	przeciętny procent uszczerbku	liczba	przeciętny procent uszczerbku
OGÓŁEM	1 867	19,8	1 216	21,7	645	15,9
z tego:						
20-29	8	10,3	4	12,0	4	8,5
30-39	54	11,2	34	12,4	20	9,2
40-49	168	12,9	103	14,0	65	11,1
50-59	582	15,8	333	17,6	249	13,3
60 lat i więcej	1 049	23,4	742	25,1	307	19,4
nieustalony wiek poszkodowanych	6	.	-	-	-	-
Średni wiek	59,8	x	61,0	x	58,2	x

**Rys. 11 Struktura orzeczeń według wieku oraz płci osób z ustalonym
uszczerbkiem na zdrowiu powstałym w wyniku
chorób zawodowych**

**TABL. 17 ORZECZENIA USTALAJĄCE PROCENTOWY USZCZERBEK
NA ZDROWIU POWSTAŁY W WYNIKU CHOROÓB ZAWODOWYCH
WEDŁUG JEGO WYSOKOŚCI W LATACH 2017-2018**

Procent uszczerbku na zdrowiu a - rok poprzedni = 100		Ogółem	w tym:	
			Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	2017	1 673	1 139	534
	2018	1 867	1 216	645
	a	111,6	106,8	120,8
do 10	2017	640	370	270
	2018	694	403	291
	a	108,4	108,9	107,8
11-20	2017	576	385	191
	2018	665	405	260
	a	115,5	105,2	136,1
21-30	2017	275	220	55
	2018	295	232	62
	a	107,3	105,5	112,7
31-40	2017	60	51	9
	2018	72	60	12
	a	120,0	117,6	133,3
41-50	2017	60	58	2
	2018	71	61	8
	a	118,3	105,2	400,0
51-60	2017	27	24	3
	2018	23	20	2
	a	85,2	83,3	66,7
61-70	2017	8	6	2
	2018	17	13	4
	a	212,5	216,7	200,0
71-80	2017	19	18	1
	2018	19	16	2
	a	100,0	88,9	200,0
81-90	2017	4	3	1
	2018	6	4	2
	a	150,0	133,3	200,0
91-100	2017	4	4	-
	2018	5	2	2
	a	125,0	50,0	-

TABL. 18 ORZECZENIA USTALAJĄCE PROCENTOWY USZCZERBEK NA ZDROWIU POWSTAŁY W WYNIKU CHOROÓB ZAWODOWYCH WEDŁUG WYSOKOŚCI USZCZERBKU ORAZ PŁCI

Procent uszczerbku na zdrowiu	Ogółem		w tym:			
			Mężczyźni		Kobiety	
	liczba	w odsetkach	liczba	w odsetkach	liczba	w odsetkach
OGÓŁEM	1 867	100,0	1 216	100,0	645	100,0
do 4	22	1,2	11	0,9	11	1,7
5-10	672	36,0	392	32,2	280	43,4
11-20	665	35,6	405	33,3	260	40,3
21-30	295	15,8	232	19,1	62	9,6
31-40	72	3,9	60	4,9	12	1,9
41-50	71	3,8	61	5,0	8	1,2
51-60	23	1,2	20	1,6	2	0,3
61-70	17	0,9	13	1,1	4	0,6
71-80	19	1,0	16	1,3	2	0,3
81-90	6	0,3	4	0,3	2	0,3
91-100	5	0,3	2	0,2	2	0,3

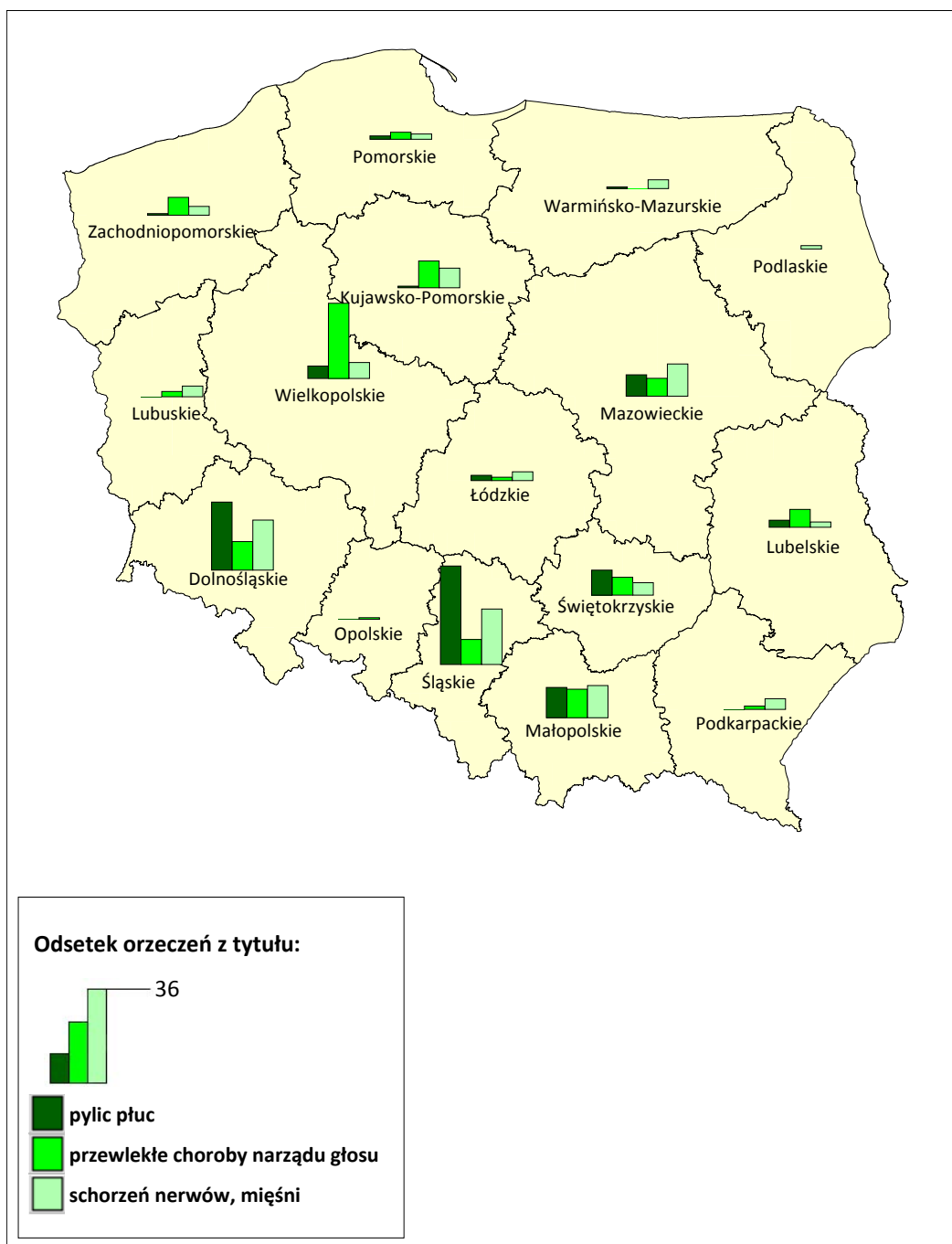
TABL. 19 ŚREDNI WIEK OSÓB POSZKODOWANYCH WEDŁUG ICH PŁCI ORAZ WYSOKOŚCI USZCZERBKU

Procent uszczerbku na zdrowiu	Średni wiek osób poszkodowanych w latach		
	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	59,8	61,0	58,2
do 4	51,0	53,1	48,8
5-10	56,2	56,5	55,8
11-20	60,9	61,9	59,3
21-30	62,5	62,8	62,3
31-40	63,7	63,9	62,7
41-50	66,8	67,7	66,8
51-60	65,5	64,7	73,5
61-70	68,9	66,9	75,3
71-80	68,4	73,0	66,0
81-90	67,7	69,0	65,0
91-100	71,5	74,0	69,0

**TABL. 20 STRUKTURA ORZECZEŃ USTALAJĄCYCH USZCZERBEK
NA ZDROWIU POWSTAŁY W WYNIKU CHOROÓB ZAWODOWYCH
WEDŁUG PŁCI OSÓB POSZKODOWANYCH**

Choroby zawodowe	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0
w tym:			
zatrucia ostre albo przewlekłe wywołane przez substancje chemiczne	0,6	0,8	0,3
pylice płuc	28,7	40,5	6,0
przewlekłe nieodwracalne schorzenia układu oddechowego	14,1	19,3	4,2
byssinoza	0,1	0,2	-
przedziurawienie przegrody nosa wywołane substancjami o działaniu żrącym lub drażniącym	0,1	0,1	-
przewlekłe choroby narządu głosu	15,5	2,7	39,7
choroby wywołane działaniem promieniowania jonizującego	0,4	0,6	0,2
nowotwory złośliwe	3,1	3,1	2,6
choroby skóry	2,8	1,7	4,8
schorzenia nerwów, mięśni	14,9	6,1	31,8
uszkodzenia narządu słuchu	7,2	10,8	0,5
zespół wibracyjny	1,0	1,5	0,2
choroby narządu wzroku	0,1	0,1	0,2
choroby zakaźne lub pasożytnicze	10,6	11,5	8,8

Rys.12 Struktura orzeczeń ustalających procentowy uszczerbek na zdrowiu w wyniku chorób zawodowych według województw i najczęściej występujących rodzajów schorzeń

TABL. 21 PRZECIĘTNY PROCENT USZCZERBKU POWSTAŁEGO W WYNIKU CHOROÓB ZAWODOWYCH ORAZ ŚREDNI WIEK OSÓB POSZKODOWANYCH WEDŁUG PŁCI

Choroby zawodowe	Przeciętny procent uszczerbku			Średni wiek		
	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	19,8	21,7	15,9	59,8	61,0	58,2
zatrucia ostre albo przewlekłe wywołane przez substancje chemiczne	43,3	43,0	45,0	65,5	65,2	67,0
pylice płuc	19,5	19,3	20,4	60,0	59,5	71,5
przewlekłe nieodwracalne schorzenia układu oddechowego	29,3	29,9	22,3	65,5	66,2	61,6
byssinoza	42,5	42,5	-	72,0	72,0	-
przedziurawienie przegrody nosa wywołane substancjami o działaniu żrącym lub drażniącym	5,0	5,0	-	64,0	64,0	-
przewlekłe choroby narządu głosu	17,4	19,3	17,1	60,9	64,9	60,4
choroby wywołane działaniem promieniowania jonizującego	23,8	21,4	40,0	64,1	65,1	57,0
nowotwory złośliwe	50,8	48,8	51,8	67,5	67,5	67,8
choroby skóry	12,0	13,0	11,3	52,8	55,7	50,8
schorzenia nerwów, mięśni	9,4	10,6	8,9	53,6	54,5	53,3
uszkodzenia narządu słuchu	24,4	24,5	21,7	62,3	62,1	68,3
zespół wibracyjny	25,6	25,7	25,0	55,0	55,3	49,0
choroby narządu wzroku	40,0	30,0	50,0	66,0	72,0	60,0
choroby zakaźne lub pasożytnicze	12,7	11,1	16,7	56,9	57,4	55,7

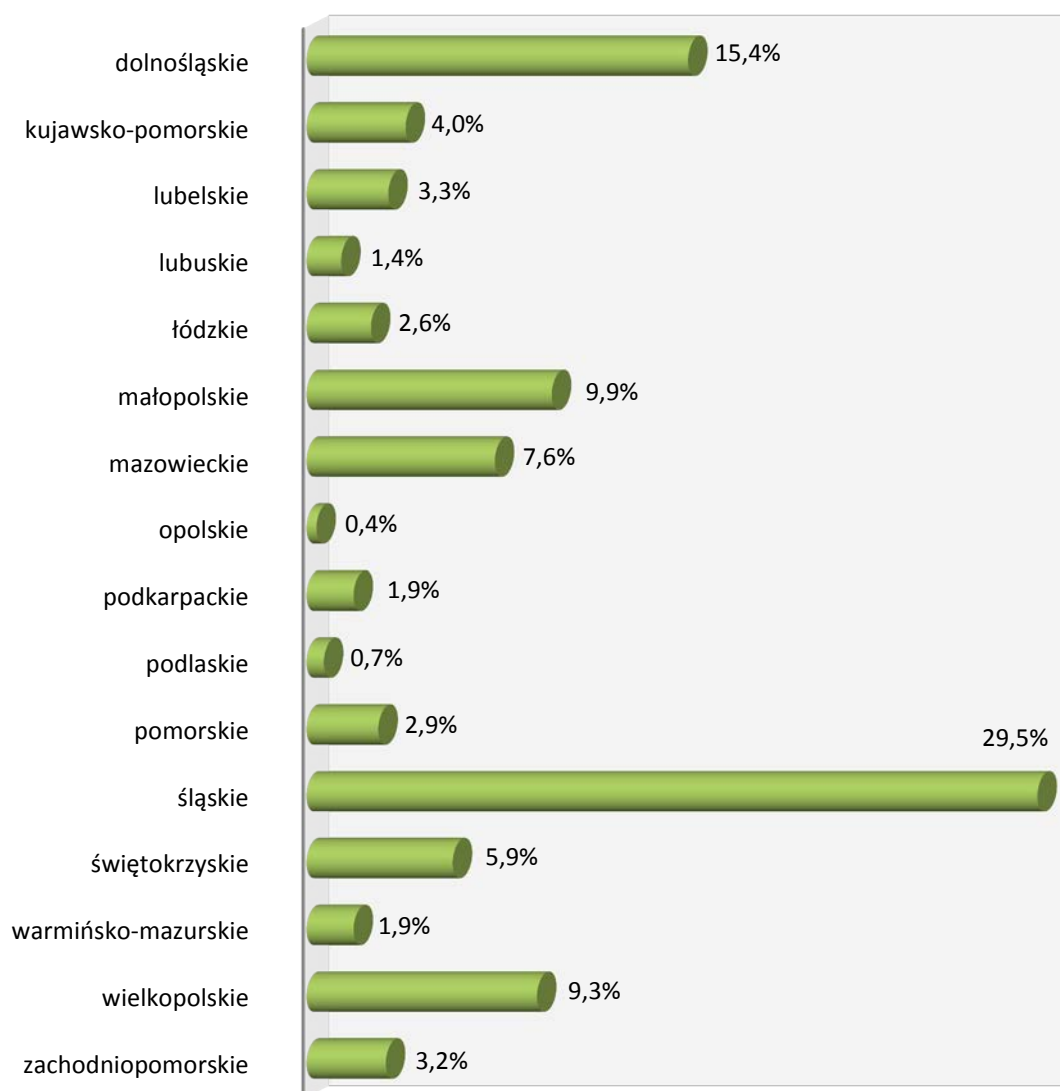
**TABL. 22 PRZECIĘTNY PROCENT USZCZERBKU NA ZDROWIU POWSTAŁEGO
W WYNIKU CHOROÓB ZAWODOWYCH WEDŁUG WIEKU OSÓB POSZKODOWANYCH**

Choroby zawodowe	Ogółem	wiek osób poszkodowanych				
		20-29	30-39	40-49	50-59	60 lat i więcej
OGÓŁEM	19,8	10,3	11,2	12,9	15,8	23,4
zatrucia ostre albo przewlekłe wywołane przez substancje chemiczne	43,3	-	-	-	30,0	47,8
pylice płuc	19,5	-	17,5	13,1	15,8	23,2
przewlekłe nieodwracalne schorzenia układu oddechowego	29,3	3,0	12,5	12,5	24,6	31,2
byssinoza	42,5	-	-	-	-	42,5
przedziurawienie przegrody nosa wywołane substancjami o działaniu żrącym lub drażniącym	5,0	-	-	-	-	5,0
przewlekłe choroby narządu głosu	17,4	-	-	19,0	17,1	17,5
choroby wywołane działaniem promieniowania jonizującego	23,8	-	-	-	27,5	22,5
nowotwory złośliwe	50,8	-	-	80,0	58,0	48,3
choroby skóry	12,0	8,2	7,5	10,5	11,3	15,0
schorzenia nerwów, mięśni	9,4	8,0	8,1	9,9	9,0	9,8
uszkodzenia narządu słuchu	24,4	-	-	30,0	24,8	24,2
zespół wibracyjny	25,6	-	-	21,0	26,9	28,0
choroby narządu wzroku	40,0	-	-	-	-	40,0
choroby zakaźne lub pasożytnicze	12,7	30,0	10,4	13,9	12,3	12,8

**TABL. 23 LICZBA ORZECZEŃ USTALAJĄCYCH PROCENTOWY
USZCZERBEK NA ZDROWIU POWSTAŁY W WYNIKU
CHOROÓB ZAWODOWYCH ORAZ PRZECIĘTNY PROCENT
USZCZERBKU WEDŁUG WOJEWÓDZTW**

Województwo	Ogółem		Przeciętny procent uszczerbku
	liczba	w odsetkach	
OGÓŁEM	1 867	100,0	19,8
Dolnośląskie	288	15,4	21,2
Kujawsko-pomorskie	75	4,0	15,3
Lubelskie	61	3,3	18,4
Lubuskie	27	1,4	18,2
Łódzkie	49	2,6	22,0
Małopolskie	185	9,9	18,8
Mazowieckie	141	7,6	20,3
Opolskie	8	0,4	18,1
Podkarpackie	35	1,9	18,4
Podlaskie	14	0,7	6,6
Pomorskie	55	2,9	16,7
Śląskie	551	29,5	22,2
Świętokrzyskie	110	5,9	15,9
Warmińsko-mazurskie	35	1,9	10,5
Wielkopolskie	173	9,3	21,3
Zachodniopomorskie	60	3,2	14,6

Rys. 13 Struktura orzeczeń ustalających procentowy uszczerbek na zdrowiu w wyniku chorób zawodowych według województw

Rys. 14 Przeciętny procent uszczerbku na zdrowiu powstałego w wyniku chorób zawodowych w poszczególnych województwach

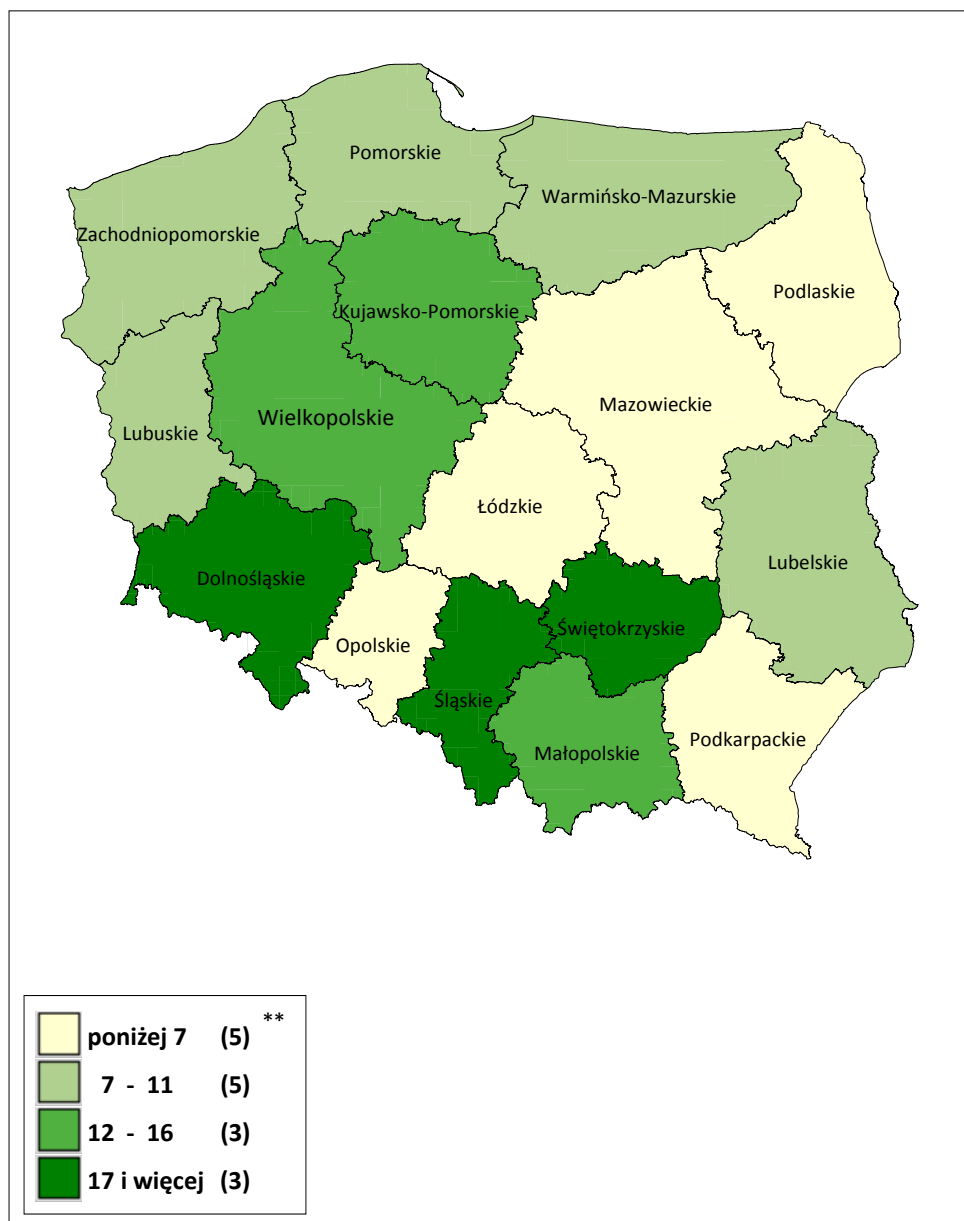

**TABL. 24 ORZECZENIA USTALAJĄCE PROCENTOWY USZCZERBEK NA ZDROWIU
W WYNIKU CHOROÓB ZAWODOWYCH W PRZELICZENIU NA 100 TYS.
PRACUJĄCYCH* W LATACH 2017-2018**

Województwo a - rok poprzedni = 100		Liczba orzeczeń na 100 tys. pracujących*
OGÓŁEM	2017	13
	2018	14
	a	107,7
Dolnośląskie	2017	23
	2018	27
	a	117,4
Kujawsko-pomorskie	2017	11
	2018	12
	a	109,1
Lubelskie	2017	14
	2018	11
	a	78,6
Lubuskie	2017	11
	2018	8
	a	72,7
Łódzkie	2017	6
	2018	6
	a	100,0
Małopolskie	2017	12
	2018	16
	a	133,3
Mazowieckie	2017	5
	2018	6
	a	120,0
Opolskie	2017	3
	2018	3
	a	100,0
Podkarpackie	2017	6
	2018	6
	a	100,0
Podlaskie	2017	5
	2018	5
	a	100,0
Pomorskie	2017	6
	2018	7
	a	116,7
Śląskie	2017	32
	2018	33
	a	103,1
Świętokrzyskie	2017	31
	2018	33
	a	106,5
Warmińsko-mazurskie	2017	10
	2018	9
	a	90,0
Wielkopolskie	2017	8
	2018	13
	a	162,5
Zachodniopomorskie	2017	10
	2018	11
	a	110,0

* poza rolnictwem indywidualnym

Rys.15 Orzeczenia ustalające procentowy uszczerbek na zdrowiu w wyniku chorób zawodowych w przeliczeniu na 100 tys. pracujących^{*} według województw

^{*} poza rolnictwem indywidualnym

^{**} liczba województw

2. Jednorazowe odszkodowania powypadkowe wypłacone przez ZUS

W 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wypłacił 62,1 tys. jednorazowych odszkodowań powypadkowych na łączną kwotę 324,3 mln zł. W porównaniu z 2017 r. obserwujemy spadek liczby odszkodowań o 5,2%, natomiast wzrost kwoty ich wypłat o 1,2%.

Z tytułu wypadków przy pracy wypłacono 60,6 tys. jednorazowych odszkodowań powypadkowych (tj. 97,5% ogółu wypłaconych jednorazowych odszkodowań), natomiast z tytułu chorób zawodowych – 1,5 tys. jednorazowych odszkodowań na kwotę 26,7 mln. zł.

Liczba jednorazowych odszkodowań wypłaconych z tytułu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu wyniosła 61,7 tys. odszkodowań (łączna kwota wypłat z tego tytułu – 286,3 mln. zł). Z tytułu śmierci ubezpieczonego osobom uprawnionym wypłacono 431 odszkodowań – co stanowiło 0,7% ogółu wypłaconych jednorazowych odszkodowań powypadkowych (na kwotę 37,9 mln zł, stanowiącą 11,7% ogółu wydatków na jednorazowe odszkodowania powypadkowe).

Przeciętna wysokość wypłaconego w 2018 r. jednorazowego odszkodowania powypadkowego kształtowała się na poziomie 5,2 tys. zł.

TABL. 25 JEDNORAZOWE ODSZKODOWANIA POWYPADKOWE WYPŁACONE PRZEZ ZUS W 2018 ROKU

Okoliczności powstania uszczerbku	Jednorazowe odszkodowania powypadkowe		Kwota wypłaconych jednorazowych odszkodowań powypadkowych w tys. zł
	liczba	w odsetkach	
OGÓŁEM			
OGÓŁEM	62 105	100,0	324 253,7
w tym z tytułu:			
wypadku przy pracy	60 572	97,5	297 568,5
choroby zawodowej	1 530	2,5	26 653,4
Jednorazowe odszkodowania z tytułu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu			
OGÓŁEM	61 674	100,0	286 343,9
w tym z tytułu:			
wypadku przy pracy	60 174	97,6	265 106,4
choroby zawodowej	1 498	2,4	21 220,6
Jednorazowe odszkodowania z tytułu śmierci ubezpieczonego			
OGÓŁEM	431	100,0	37 909,7 *
w tym z tytułu:			
wypadku przy pracy	398	92,3	32 462,1
choroby zawodowej	32	7,4	5 432,8

* łącznie ze zwiększeniami z tytułu przysługującego na każde z uprawnionych dzieci i innych członków rodziny